

Externe bijdrage: Toelichting bij de statistische gegevens over onderzoeken naar mensenhandel door de ECOSOC-teams van de RSZ-inspectie in 2019

Stéphanie Schulze

Peter Van Hauwermeiren

RSZ-inspectiedienst

Themadirectie mensenhandel

1. | Inleiding

Deze bijdrage betreft de RSZ-inspectiediensten (Themadirectie mensenhandel en ECOSOC-teams).

Buiten de louter statistische gegevens, volgt hier ook kwalitatieve informatie over de werking van de ECOSOC-teams van de RSZ-inspectiedienst in 2019.

De gegevens in deze bijdrage zijn afkomstig uit 2 bronnen:

1. Het interne dossierbeheersysteem (Pegasis), waaruit de gegevens zijn opgevraagd van de in 2019 afgesloten dossiers. In die gegevens is er sprake van 82 potentiële slachtoffers.
2. De analyse van de checklists die de sociaal inspecteurs in 2019 hebben opgesteld overeenkomstig hoofdstuk VIII van de gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie, de minister van Werk, de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude en het College van procureurs-generaal inzake het opsporings- en vervolgingsbeleid betreffende mensenhandel (COL 01/2015).

De inspecteurs van de RSZ stellen zo snel mogelijk een dergelijke checklist op na een vaststelling waarbij er voldoende duidelijke aanwijzingen zijn dat het om een potentiële situatie van mensenhandel gaat.

In 2019 werden er 120 van die checklists opgesteld, wat impliceert dat 120 potentiële slachtoffers werden aangetroffen. Het verschil met de 82 potentiële slachtoffers uit het Pegasis-beheersysteem komt voort uit het feit dat de dossiers waarbij in 2019 een checklist werd opgesteld niet noodzakelijk in 2019 werden afgesloten.

De Themadirectie mensenhandel bezorgt de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid van de Federale Overheidsdienst Justitie jaarlijks een specifiek analyserapport op basis van deze checklists.

Een andere bron van kwalitatieve informatie is de informatie over de onderzoeken inzake mensenhandel die door de ECOSOC-teamchefs wordt uitgewisseld.

2. | Statistieken processen-verbaal en strafrapporten (Pegasis)²³⁵

Volgens de ontvangen statistieken (interne statistieken van de dienst – Pegasis) over de **in 2019 afgesloten onderzoeken** (onderzoeken opgestart in 2019 of vóór 2019):

- **In 2019 heeft de RSZ 58 PV's en/of strafrapporten** (82 potentiële slachtoffers) inzake mensenhandel (art. 433quinquies van het Strafwetboek) opgesteld. Na onderzoeken in samenwerking met andere inspectie- of politiediensten gebeurt het bovendien dat een andere dienst het proces-verbaal of het strafrapport inzake mensenhandel opstelt. Concreet zijn zeventien rapporten of processen-verbaal door andere diensten opgesteld in het kader van een samenwerking met de RSZ.

²³⁵ Deze statistieken zijn gebaseerd op afgesloten onderzoeken.

Provinciale directies	PV/SR opgesteld door de RSZ	PV/SR opgesteld door een andere dienst ²³⁶
West-Vlaanderen	2	3
Oost-Vlaanderen	6	5
Antwerpen	4	0
Limburg	0	0
Henegouwen	4	1
Namen-Luxemburg	10	0
Luik	4	1
Vlaams-Brabant	4	1
Brussel	23	6
Waals-Brabant	1	0
Totaal	58	17

- De RSZ-inspectie heeft **82** vermoedelijke slachtoffers van mensenhandel op basis van strafrapporten of van processen-verbaal doorverwezen naar de gerechtelijke autoriteiten.
- De meest vertegenwoordigde nationaliteiten zijn van de volgende landen: Polen (16 personen), Marokko (11), Egypte (8), Roemenië (7) en Vietnam (5). Opvallend is daarnaast dat van die 82 vermoedelijke slachtoffers er 27 EU-onderdanen waren, onder wie ook 3 Belgen.
- De meest vertegenwoordigde sectoren waren de horeca, de bouw en de (klein)handel.

3. | Analyse van de checklists

3.1. | Inleiding

Rekening houdend met de bepalingen van de COL 01/15 werd **in 2019** een checklist ingevuld zodra er **voldoende nauwkeurige aanwijzingen** waren van een potentiële situatie van mensenhandel — en dat ongeacht of het onderzoek nog lopende dan wel afgesloten was.

In totaal werden **120 checklists** opgesteld (1 checklist per potentieel slachtoffer; verschillende checklists kunnen dus betrekking hebben op dezelfde werkgever/uitbouter). Die zijn als volgt onderverdeeld:

Provinciale directies	
West-Vlaanderen	11
Oost-Vlaanderen	20
Antwerpen	11
Limburg	7
Henegouwen	4
Namen-Luxemburg	39
Luik	4
Vlaams-Brabant	4
Brussel	20
Waals-Brabant	0
Totaal	120

3.2. | Geografische spreiding per sector (2019)

	Namen-Luxemburg	Brussel	Luik	Henegouwen	Limburg	Waals-Brabant	Vlaams-Brabant	Antwerpen	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
Slagerij/ slachthuis							3				3
Bakkerij		1							2		3
Carwash en truckwash	2			1							3
Kapsalon en schoonheidssalon		2								2	4
Kleinhandel		2	1								3
Bouw		2			5				12	3	22
Horeca	1	13	3	3	1			2	2	6	31
Land- en tuinbouw	34				1						35
Logistiek								9			9
Manege	1										1
Schoonmaak	1						1				2
Transport									1		1
Sorteren van tweedehandskledij of voorwerpen									3		3
Totaal	39	20	4	4	7	0	4	11	20	11	120

²³⁶ In het kader van een onderzoek uitgevoerd in samenwerking met de RSZ.

3.3. | Verdeling volgens leeftijd, geslacht en nationaliteit van de vermoedelijke slachtoffers 2019

Nationaliteit	Mannen	Vrouwen
Afghanistan	2	0
Algerije	1	0
België	2	2
Brazilië	0	1
China	2	0
Ivoorkust	1	0
Egypte	10	0
Ecuador	2	0
Spanje	3	0
Ghana	5	0
Hongarije	3	2
India	2	0
Italië	3	0
Marokko	14	1
Nepal	1	0
Nigeria	5	0
Pakistan	3	0
Filipijnen	1	0
Roemenië	25	14
Turkije	1	0
Oekraïne	12	0
Vietnam	1	1
Totaal	99	21

Leeftijd	Mannen	Vrouwen
Minderjarigen (-18 jaar)	1	0
Tussen 18 en 30 jaar	43	8
Tussen 30 en 40 jaar	26	4
Tussen 40 en 50 jaar	25	4
Ouder dan 50	8	1
Totaal	103	17

Uit een snelle analyse van de bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat het bij 85% van de potentiële slachtoffers van economische uitbuiting om mannen gaat (103/120). Wat de leeftijd betreft, is 42% van de vermoedelijke slachtoffers tussen achttien en dertig jaar oud en een kwart tussen dertig en veertig jaar oud. De vrouwen zijn vooral actief in de horeca, de tuinbouw en in nagelstudio's. De uitgebuite (Vietnamese) minderjarige

werkte in een nagelstudio in Brussel en was op het moment van de controle zeventien jaar.²³⁷

Wat de nationaliteit van de slachtoffers betreft, is meer dan de helft (66/120) afkomstig uit derde landen (buiten de EU). Van de 54 EU-onderdanen waren er vier Belgen en 39 Roemenen.²³⁸

3.4. | Vastgestelde indicatoren van mensenhandel en verzwarende omstandigheden

Bijlage 5 van de COL 01/2015 bevat verschillende indicatoren van mensenhandel onder het punt "omstandigheden". Na een analyse van de in 2019 ontvangen checklists is het volgende vastgesteld:

Identiteitsdocumenten

Heel vaak (in ongeveer 80% van de gevallen) verbleven onderdanen van derde landen illegaal op Belgische bodem. Ofwel hadden ze geen identiteits- of reisdocumenten, ofwel hadden ze hun nationale paspoort. Van de Europeanen was maar 20% in België gevestigd met een Belgische verblijfsvergunning. De anderen waren over het algemeen in het bezit van hun nationale identiteitsbewijs.

In ongeveer 25% van de gevallen hadden potentiële slachtoffers geen eigen identiteits- of reisdocumenten. Soms hadden ze alleen maar een kopie bij zich.

Financieel aspect – sociale zekerheid – sociale documenten

Qua inkomsten: in bijna alle situaties die zich hebben voorgedaan kreeg de betrokkene weinig, heel weinig of soms helemaal geen loon. Soms moest het potentiële slachtoffer een deel van het loon afstaan of was een loon beloofd dat nooit werd betaald.

Verschillende slachtoffers gaven aan dat zij hun reis helemaal of gedeeltelijk moesten terugbetalen.

Om en bij de tien vermoedelijke slachtoffers moesten een aanzienlijk deel van hun loon afstaan. Sommigen onder hen moesten werken onder de identiteit van hun

²³⁷ In het verdere onderzoek verklaarde deze werknemer een andere identiteit te hebben en niet minderjarig te zijn. Hij ontkende ook alle aanwijzingen van economische uitbuiting. Zo verklaarde hij een hoog loon te ontvangen.

²³⁸ In een onderzoek in de tuinbouw-/fruitteeltsector ging het om 34 Roemenen.

uitbuiters, die zo sociale bescherming genoten. Het voor de prestaties verschuldigde loon werd op de rekening van de uitbuiters gestort, die maar twee derde van het ontvangen geld doorstortten. Eén slachtoffer werd zelfs gevraagd om 1.000 euro terug te betalen om zijn situatie te regulariseren en 5.000 euro om boetes te betalen die aan de uitbuiters waren opgelegd.

Enkele concrete voorbeelden uit 2019 waren — als er al een loon was: 1,92 euro/uur; 2,90 euro/uur; 3,85 euro/uur; 4,50 euro/uur; 5 euro/uur; 30 euro/17 uur; 10 euro/14 uur; 50 euro/56 uur; 150 euro/week; 15 euro/nacht; 400 euro/maand voor 63 uur/week.

Inzake sociale zekerheid en sociale documenten: Zo'n 10% van de werknemers was in Dimona aangegeven; voor 25% was een Limosa-aangifte ingediend maar dan in het kader van een frauduleuze detachering. De anderen waren illegaal tewerkgesteld zonder dat enige formaliteiten waren geregeld op het vlak van sociale zekerheid en sociale documenten. Bij de buitenlandse werknemers mochten van de derdelanders maar enkelingen in België werken (arbeidskaart/*single permit*).

Uitbuitingsomstandigheden

De checklist bevat de hieronder opgesomde indicatoren. Sommige indicatoren komen vaak terug, zoals de erbarmelijke huisvestingsomstandigheden of de danig lange werktijden. Details en voorbeelden staan meermaals opgesomd.

- › **Het slachtoffer beschikt niet over geschikte uitrusting/werkkledij**
- › **Het slachtoffer werkt in gevaarlijke/ongezonde omstandigheden**
- › Indicatoren met betrekking tot bescherming op het werk (veiligheid en gezondheid van de werknemers: hygiënemaatregelen, kledij en werkplekken,...) zijn bij ongeveer 20% van de vermoedelijke slachtoffers vastgesteld.
- › **Het slachtoffer mag geen contact hebben met de buitenwereld**
- › **De bewegingsvrijheid van het slachtoffer is beperkt**
- › Zo'n 40% van de vermoedelijke slachtoffers die we hebben ontmoet had geen contact met de buitenwereld en vandaar maar een beperkte bewegingsvrijheid.
- › **Het slachtoffer is in erbarmelijke omstandigheden gehuisvest**
- › In tal van potentiële situaties van mensenhandel waren de slachtoffers in erbarmelijke en ongezonde woningen gehuisvest. Dat was het geval voor 72 personen, oftewel 60% van de vermoedelijke slachtoffers.
- › **Het slachtoffer krijgt geen geneeskundige verzorging**

- › Vier vermoedelijke slachtoffers kregen geen geneeskundige verzorging.
- › **Het slachtoffer werkt bijzonder lang**
Zo'n 80% van de vermoedelijke slachtoffers die we hebben ontmoet werkte abnormaal lang. Een aantal voorbeelden daarvan uit 2019 zijn: prestaties van 13 uren/dag, 7 dagen/week; 14 uren/dag, 6 dagen/week; 17 uren/dag, 6 à 7 dagen/week; 8 à 12 uren per dag, 7 dagen/week; 84 uren per week; 80 à 90 uren per week,...

Verzwarende omstandigheden

Bijlage 5 van de COL 01/2015 bevat verschillende verzwarende omstandigheden bij mensenhandel. Een aantal daarvan kon worden vastgesteld in de gevallen van 2019:

- › **Wat de situatie van het slachtoffer betreft**
Bij de slachtoffers was er een Vietnamese jongere van zeventien jaar die in een nagelstudio werd uitgebuit.
- › **Inzake de hoedanigheid van de dader**
In de meeste gevallen maakte de dader misbruik van de kwetsbare situatie van het slachtoffer, had hij gezag over het slachtoffer of maakte hij misbruik van zijn functie. In geen enkele checklist is er sprake van een politieambtenaar in de uitoefening van zijn functie als dader.
- › **Over de omstandigheden en de gevolgen van de mensenhandel**
Van de 120 slachtoffers op de checklists van 2019 verklaarden er 20 dat zij het slachtoffer waren van bedreigingen, geweld of dwang vanwege de dader. De levens van enkele vermoedelijke slachtoffers werden in gevaar gebracht. Daarvan raakten er twee permanent arbeidsongeschikt als gevolg van de uitbuiting. In de overgrote meerderheid van de gevallen ging het om een gebruikelijke activiteit. Enkele slachtoffers werden uitgebuit in het kader van een criminele organisatie.

3.5. | Doorverwijzing van de slachtoffers naar een gespecialiseerd opvangcentrum in 2019

Bij de 120 checklists die in aanmerking zijn genomen waren er in **73** gevallen vermoedelijke slachtoffers die zijn doorverwezen naar of zijn opgevangen door een gespecialiseerd opvangcentrum (Sürya, Payoke of Pag-Asa).

Een aantal onder hen verbleef daar al; het onderzoek had dan betrekking op het verhoor van die personen en/of op grondigere onderzoeken inzake mensenhandel en mensensmokkel.

Van die 73 vermoedelijke slachtoffers vond 1 minderjarige onderdak bij Esperanto.

De verdeling per provinciale directie ziet er als volgt uit:

Provinciale directies	Aantal doorverwezen vermoedelijke slachtoffers	Nationaliteit en geslacht
Namen-Luxemburg	37	1 België (M) 1 Pakistan (M) 1 Afghanistan (M) 34 Roemenië (22M-12V)
Brussel	20	7 Marokko (M) 9 Egypte (M) 2 Pakistan (M) 2 Vietnam (1M-1V)
Luik	3	1 Marokko (M) 1 België (M) 1 India (M)
Henegouwen	1	1 India (M)
Waals-Brabant	0	
Antwerpen	1	1 Ghana (M)
Vlaams-Brabant	4	4 Marokko (3M en 1V)
Oost-Vlaanderen	1	1 Filipijnen (M)
West-Vlaanderen	0	
Limburg	6	1 China (M) 2 Ecuador (M) 3 Spanje (M)
Totaal	73	

4. | *Joint Action Days Labour Exploitation*

In april 2019 namen de Belgische diensten van de sociale inspectie voor het vierde jaar op rij deel aan de *Joint Action Days (JAD) Labour Exploitation*. Dit EU-initiatief past binnen het Europese EMPACT-project, waarbij de bestrijding van mensenhandel één van de prioriteiten vormt. Het EMPACT-project kadert op zijn beurt in het EU-actieplan mensenhandel. Europol stelt zijn infrastructuur en zijn expertise ter beschikking voor de realisatie van dit initiatief van de diensten van de sociale inspectie binnen de verschillende lidstaten.

Economische uitbuiting op 1 op de 10 werkplekken

Tijdens deze acties werd gecontroleerd of de sociale wetgeving en de regels inzake arbeids- en woonomstandigheden van de werknemers werden gerespecteerd. Daarbij werden 53 werkplekken, 140 werknemers en 41 zelfstandigen gecontroleerd. Werknemers werden grondig ondervraagd over hun werken en woonomstandigheden.

Op 6 werkplekken werden aanwijzingen gevonden van economische uitbuiting; de inspecteurs identificeerden **6 potentiële slachtoffers van mensenhandel** die in onmenselijke omstandigheden werkten en in sommige gevallen door de werkgever in erbarmelijke omstandigheden waren gehuisvest. Er werd een rapport opgesteld voor de arbeidsauditeurs

Ondersteuning van politie en justitie

In België heeft de inspectiedienst van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid acties gehouden waaraan tal van andere federale en gewestelijke inspectiediensten hebben deelgenomen. De Centrale directie van de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit van de Federale Politie, de provinciale directies van de Federale Gerechtelijke Politie en de lokale politiezones droegen actief aan die acties bij. Het initiatief kon ook rekenen op actieve ondersteuning van de arbeidsauditeurs.

Samenwerking met Nederland en Slovenië

Deze actie had ook een uitgesproken internationaal karakter. De Nederlandse en Belgische diensten van de sociale inspectie hebben nauw samengewerkt en een gezamenlijke actie op touw gezet gericht op buitenlandse werknemers van Nederlandse uitzendbureaus die in Belgische vakantieparken aan de grens met Nederland waren gehuisvest.

Tijdens een tweede gezamenlijke actie controleerden Nederlandse en Belgische inspecteurs de vestigingen van een schoonheidssalon waar buitenlandse schoonheidsspecialisten werkzaam waren.

In de bouwsector ten slotte werd een controle uitgevoerd naar detachingsfraude met Servische werknemers die via een Sloveens bedrijf waren gedetacheerd. België werkte hiervoor samen met de Sloveense arbeidsinspectie.

Steun van Europol

Europol heeft zijn traditionele actieterrein verruimd door ook de diensten van de sociale inspectie een rol te geven bij de coördinatie van acties ter bestrijding van economische uitbuiting. De deelnemende lidstaten konden 'speciale verzoeken' aan een andere lidstaat richten, meer bepaald om buitenlandse inspectiediensten te vragen informatie te verstrekken of een aanvullend onderzoek uit te voeren. Zo zullen in samenwerking met de arbeidsinspectiediensten van andere Europese landen verschillende onderzoeken naar economische uitbuiting worden opgestart. De uitwisseling van informatie is overigens niet beperkt tot de duur van deze JAD-periode. Ook na deze acties zal er in zaken die lopen nog steeds informatie worden uitgewisseld.

5. | Opvallende punten uit de onderzoeken mensenhandel in 2019

In 2019 hebben de ECOSOC-teams 207 onderzoeken naar mensenhandel afgesloten. Op 31 december 2019 waren 151 onderzoeken geopend, die dus nog hangend zijn.

Ongeveer 20 tot 25% van de onderzoeken naar mensenhandel die door de gespecialiseerde ECOSOC-teams zijn geopend brengt geen potentiële situaties van economische uitbuiting aan het licht. Dat komt vooral omdat elementen van het onderzoek niet relevant zijn of omdat de indicaties van mensenhandel niet duidelijk genoeg zijn — en veeleer wijzen op zwartwerk dan op economische uitbuiting.

Daarnaast is het belangrijk om te benadrukken dat verschillende onderzoeken voortvloeien uit onderzoeken naar feiten die eerder zijn opgespoord en toen aan de gerechtelijke autoriteiten zijn gemeld.

Steeds vaker hanteren de sociaal inspecteurs van de ECOSOC-teams bij hun onderzoek specifieke onderzoekstechnieken, zoals:

- luchtverkenning;
- telefonieonderzoeken;
- gebruik van videobewakingsbeelden;
- uitlezen van gsm's;
- onderzoeken in 'Open source intelligence' (internet, sociale media).

Deze onderzoeken worden gevoerd in samenwerking met de gespecialiseerde diensten van de federale politie, meestal op verzoek van de arbeidsauditeur. Dat soort onderzoekstechnieken biedt tal van mogelijkheden: identificatie en verhoor van potentiële slachtoffers, identificatie van potentiële getuigen, bevestiging van slachtofferverklaringen, vaststelling van de tewerkstelling van andere werknemers/slachtoffers, identificatie van daders en het aantonen van banden tussen personen of bedrijven.

Uit de onderzoeken die in 2019 zijn gevoerd blijkt dat de al bekende verschijnselen van uitbuiting in bepaalde risicosectoren nog altijd sterk aanwezig zijn:

- een fruitteler in de provincie Namen: 34 vermoedelijke slachtoffers;
- een groenteteler in de provincie Limburg: 1 vermoedelijk slachtoffer;
- verschillende bouwerven, waaronder 2 in Oost-Vlaanderen met 6 vermoedelijke slachtoffers per werf;
- verschillende horecazaken over het hele grondgebied;
- ...

In de loop van 2019 werd ook vastgesteld dat sommige fenomenen opdoken of toenamen, zoals de uitbuiting van vermoedelijke slachtoffers in nagelstudio's en shishabars, onder huispersoneel, of in de transport- en logistieksector. Opvallend is dat in de sector van het internationaal transport steeds meer werknemers uit derde landen een beroep doen op Belgische of buitenlandse vakbonden om feiten van uitbuiting aan te klagen. Die zijn niet altijd gemakkelijk op te sporen omdat chauffeurs constant onderweg zijn en door de bijzondere regels die voor hen gelden, met name wat het naleven van de rusttijden betreft.

Bovendien is uit verschillende onderzoeken gebleken dat werknemers de identiteit van een andere persoon aannamen en een deel van hun loon aan de houder van de identiteit moesten doorstorten, of dat de uitbuiters het geld dat op de bankrekening van het slachtoffer werd gestort zelf afhaalden.

6. | Conclusie

De gevallen van uitbuiting in 2019 deden zich zowel in stedelijke als in rurale gebieden voor en betroffen voornamelijk mannen.

In de overgrote meerderheid van de gevallen waren er één, twee of zelfs drie personen bij betrokken. Tegelijk konden dankzij onderzoeken verschillende potentiële slachtoffers worden opgespoord die door dezelfde persoon of door hetzelfde netwerk werden uitgebuit.

Sommige vermoedelijke slachtoffers die we hebben ontmoet en van wie in deze samenvatting sprake is zijn niet door een gespecialiseerd centrum opgevangen, omdat ze zich best in hun situatie konden vinden en elke begeleiding weigerden. In sommige gevallen heeft onze dienst contact opgenomen met de vermoedelijke slachtoffers nadat zij zich tot zo'n opvangcentrum hadden gericht — hetzij op verzoek van het centrum zelf, hetzij op verzoek van de arbeidsauditeur.

Dit verslag bevat cijfers van twee verschillende kanalen:

- het dossierbeheerprogramma dat betrekking heeft op onderzoeken die in 2019 zijn afgesloten, waarbij van 82 vermoedelijke slachtoffers sprake is;
- de analyse van de checklists die in 2019 werden opgesteld zodra het lopende of afgesloten onderzoek voldoende nauwkeurige indicaties bevatte voor een potentiële situatie van mensenhandel en die betrekking heeft op 120 potentiële slachtoffers.

De sectoren die bij de analyse van de checklists voor 2019 het vaakst voorkomen zijn de tuinbouw/fruitteelt, de horeca, de bouw en de logistiek.

De meest courante praktijken waren zwartwerk (geen Dimona-aangifte) en illegale tewerkstelling van buitenlandse werknemers in een illegale verblijfssituatie.

De meest voorkomende indicatoren waren:

- weinig of zelfs geen loon
- abnormaal lange werkuren
- huisvesting in erbarmelijke omstandigheden
- misbruik van een kwetsbare situatie
- overgaan tot bedreigingen/geweld
- beperking van de bewegingsvrijheid en van de contacten met de buitenwereld.

Tot slot is het belangrijk om op te merken dat we de afgelopen jaren een toename hebben vastgesteld van de aantallen vermoedelijke slachtoffers die we tijdens onze onderzoeken hebben aangetroffen.

	2017	2018	2019
Aantal potentiële slachtoffers die in de afgesloten onderzoeken zijn opgenomen	65	65	82
Aantal potentiële slachtoffers volgens de checklists	119	78	120
Aantal slachtoffers voor wie de opvangcentra zijn tussengekomen	25	39	73

Het aantal checklists uit 2017 is niet relevant aangezien een checklist werd opgesteld zodra er minstens één aanwijzing voor mensenhandel was, niet zodra er voldoende precieze aanwijzingen waren voor een mogelijke situatie van mensenhandel.

Mensenhandel is een verborgen fenomeen, dat niet gemakkelijk te doorgronden is en waarvan de omvang moeilijk in te schatten valt. Dankzij de controles door sociaal inspecteurs die gespecialiseerd zijn in mensenhandel of gesensibiliseerd zijn rond deze problematiek kunnen situaties van uitbuiting toch aan het licht worden gebracht. Hoe meer menselijke middelen daartoe worden ingezet en hoe groter de bewustwording bij de eerstelijnscontrolediensten is, hoe krachtiger en effectiever ook de strijd tegen dat fenomeen kan worden gevoerd.

In 2018 en 2019 heeft de Themadirectie mensenhandel verschillende opleidingen over economische uitbuiting en het opsporen van indicatoren van mensenhandel georganiseerd, zowel voor de sociaal inspecteurs van de inspectiediensten van de RSZ als voor externe diensten die hun aanwezigheid op het terrein willen benutten om situaties van mensenhandel op te sporen. Door deze sensibilisering hoopt de Themadirectie mensenhandel bij te dragen — hoe bescheiden die bijdrage ook is — aan een toename van het aantal opgespoorde gevallen van mensenhandel.